



ОКОНЧАТЕЛЕН ОТЧЕТ

по проект "Осигуряване достъп на малцинствата до здравеопазване"

През периода от 1 декември 2003 до 30 октомври 2004 Консорциум от четири организации - Институт "Отворено общество" – София, Българска асоциация по семейно планиране и сексуално здраве, Фондация здравни проблеми на малцинствата, Балканска фондация за межкултурно образование и разбирателство "Дайвърсити" работи по проект "Осигуряване достъп на малцинствата до здравеопазване", компонент разработване на обучителни програми и провеждане на серия обучения за здравни медиатори, общопрактикуващи лекари и медицински сестри от 15 града.

През първия период от изпълнението на проекта екипът на Консорциумът осъществи контакти с Министерство на здравеопазването, НСЕДВ, 15 експертни групи в 15 града, участващи в проекта. По време на избора на медиатори, както и през целия период на обученията, Консорциумът общуваше с работните групи на 15 общини. Това ни позволяваше да следим от близо и да бъдем информирани за етапите на изпълнение и на другите два компонента, които са част от изпълнявания от нас проект, а именно: изграждането на здравни центрове/практики в ромските квартали и информационната здравна кампания за ромското население.

В начални период беше извършен и изборът на 15 тренъора (local experts). На практика беше сформиран интердисциплинарен екип, който отлично отговаряше на изискванията на разработените обучителни програми. Беше проведен и едnodневен тренинг с 15 обучители, които не само бяха запознати с изискванията на заданието по проекта, но и с необходимостта от въвеждането на функцията на здравния медиатори за улесняване достъпа на малцинствата до здравни услуги. По време на обучението бяха разпределени лекционните часове между 15 местни експерти. Съобразно експертизата им 15-те обучители бяха разпределени да обучават една от трите групи участници – общопрактикуващи лекари, медицински сестри или здравни медиатори.

Създадохме три обучителни центъра на териториален принцип. Първият център беше в Асеновград и обхващаше участниците от: Пловдив, Пазарджик, Асеновград и Хасково; вторият център беше в Стара Загора и включва Стара Загора, Казанлък, Ямбол, Бургас и Дупница; третият център - Шумен обхваща: Лом, Видин, Ловеч, Силистра, Добрич и Шумен.

Проведоха се общо седем обучителни тренинга (по два във всеки от трите центъра) и един допълнителен за здравни медиатори в София. Продължителността на всяко обучение беше пълни три дни. Всеки обучителен тренинг се състоеше от четири модула: един за всички участници (нагласи, изграждане на екип и т.н.), един

за общопрактикуващи лекари, един за медицински сестри и един за здравни медиатори.

ИЗБОР НА МЕДИАТОРИ

В периода от 1 февруари до 10 март една от основните дейности на Консорциума беше избор на роми за здравни медиатори. Два екипа на Консорциума разделиха и осъществиха тази дейност на два етапа: През първият етап се сформираха комисии за провеждане на избор на медиатори съвместно с работните групи в общините на 15 града, разясняваха се целите на проекта и се обяви конкурс за здравни медиатори по места. Вторият етап включваше провеждане на интервюта с подалите документи кандидати за здравни медиатори. В периода от 1 до 20 февруари се проведе I етап, а от 20 февруари до 10 март – II етап от процедурата.

I етап – сформирание на комисии

Бяха посетени всички 15 града, в които се проведеха срещи с работните групи. На повечето от местата се запознахме и с препоръчаните от работните групи общопрактикуващи лекари и медицински сестри (Пловдив, Пазарджик, Дупница, Шумен, Лом). Бяха посетени и изграждащите се здравни центрове в Пловдив, Пазарджик, Дупница, Хасково, Лом и др..

Сформирахме комисии, които бяха отговорни за провеждането на интервюта с подалите документи кандидати за здравни медиатори. В комисииите се включиха председателите на работните групи, представители на Районни Здравни Каси, ромски неправителствени организации, представители на Консорциума. Беше изработена предварително обява за конкурса, в която се посочваха изисквания за необходимите документи и процедурата за избор. Обявата за конкурса е съгласувана и одобрена от Министерство на здравеопазването и беше публикувана на интернет страницата на Националния съвет по етническите и демографските въпроси към Министерски съвет. Във всеки град се анонсира конкурса за здравни медиатори, включително и по регионалните медии. Беше определен срок за подаване на необходимите документи и дата за провеждане на интервю с тези от кандидатите, чиито документи отговарят на изискванията по конкурса.

Преди провеждането на интервюта бяха изработени и съгласувани критерии за селекция на подалите документи кандидати, на базата на които бяха оценявани медиаторите. Основни критерии бяха: образователен ценз, комуникативни умения, познаване характеристиките на етноса и приемане от ромската общност.

II етап – провеждане на интервюта:

Конкурсът се състоя от две части: селекция по документи и провеждане на интервюта. До интервюта бяха допуснати само тези, които отговарят на посочените критерии в обявата

Медиаторите бяха класирани според правилата на конкурса, скалата за оценяване и съгласие между всички участниците в комисииите. (Консорциумът разполага с протоколи от проведени интервюта, както и документи на всички подали молби за участие в обученията за здравни медиатори, които молби са над 100)

Екипите на консорциума, които участваха в комисиите за провеждане на интервюта, трябваше да посетят някои от градовете повторно (Пазарджик, Казанлък, Добрич, Хасково) и да удължат срока на обявата, тъй като липсваха подадени документи за медиатори. Най-сериозен беше проблемът в Хасково, където конкурсът се обяви 3 пъти, поради липса на заинтересованост. В Хасково в така наречената “ромска махала” хората се самоиндентифицират като турци и това затрудни провеждането на конкурса..

Процесът на турчение се среща в цялата страна, но в Хасково ни затрудни поради нежеланието на медиаторите да се отъждествят с етноса. При все че изискването медиаторите да са от ромски произход беше спазено в национален мащаб, неголям процент от медиаторите са с турско етническо самосъзнание, което не попречи, а по-скоро обогати реализирането на обучителната програма.

Основните проблеми и въпроси, с които се сблъскахме при срещите ни с работните групи по места при избора на здравни медиатори, продължават да стоят на дневен ред и след приключване на обучението:

- Какво ще работят здравните медиатори след като завършат обучението?
- Каква е длъжностната характеристика на здравния медиатор?
- Кой поема ангажимент за бъдещото им реализиране
- Завършилите обучението общопрактикуващи лекари и медицински сестри ще имат ли приоритет пред друг медицински персонал при ползване на изградените вече здравни практики/центрове?
- Кой ще използва и ще работи в помещенията на новоизградените здравни центрове, предназначени и оборудвани за бъдещите медиатори (стаите/залите, оборудвани с телевизори и видео, които се намират в така наречените здравни центрове по места)?

В резултат на проведените посещения в 15-те града, Консорциумът избра 50 здравни медиатори, които отговаряха на предварително изработените условия и критерии: принадлежат на ромската общност, имат завършено най-малко средно образование, имат опит в социалната работа, познават добре местната ромската общност, притежават добри комуникативни умения. В края на обучението през трите обучителни модула преминаха 50 медиатори от 15 – те града и допълнително 7 здравни медиатори от градове, които не са включени в проекта.

Изборът на качествени участници за обучения за здравни медиатори беше една от най-важните стъпки в изпълнението на проекта. В края на обучителната програма Консорциумът смята, че успехът на проекта се дължи в голяма степен на високото ниво на избраните да участват в обучения за здравни медиатори момичета и момчета от 15 града по проекта.

СЪДЪРЖАНИЕ НА ОБУЧИТЕЛНИТЕ ПРОГРАМИ

Паралелно с провеждане на дейности за избор на медиатори, ключовите експерти по проекта подготвиха модулите за тренинг програмите и съдържанието на обучителните лекции.

Първи обучителен модул:

През първия ден на първият обучителен модул всички участници – общопрактикуващи лекари, медицински сестри и здравни медиатори бяха обучени как да работят заедно, бяха представени казуси на участниците как да проявяват толерантност към ромската общност, да развиват положителни нагласи, да изграждат екип, да преодоляват културните различия и да придобият всички умения, свързани с работата им в мултиетническа среда.

През втория и третия ден на първото обучение участниците бяха обучавани в три отделни групи по различни теми:

Програмата на Първия семинар включваше лекции в няколко основни направления:

- Ромски групи, религия на ромите, култура и история;
- Здравно състояние и здравно обслужване на ромите в България и социално значими заболявания;
- Комуникативни умения, изграждане на екипи, интерактивни техники, партньорство с институции и НПО
- Здравно осигурителна система и закони и права и задължения на пациента;
- Майчино и детско здравеопазване, здравно и сексуално здравеопазване, полово предавани инфекции – профилактика и лечение;
- Ролята на здравния медиатор.

За общопрактикуващи лекари и медицински сестри:

- Обучение за работа в мултиетнически общности със специален фокус върху ромската общност;
- Обучение за справяне със специфични здравни проблеми, характерни за ромската общност (социалнозначими заболявания: туберкулоза, хепатит, болести, предавани по полов път, репродуктивно здраве, физически и умствени увреждания)

За здравни медиатори:

- Обучение в основните принципи на общественото здраве; кратък преглед на най-важните законодателни актове в областта на здравеопазването;
- Обучение в специални техники за осъществяване на контакт и подобряване на личните умения на посредниците/медиаторите да спомагат за преодоляване на културните различия.

Втори обучителен модул:

Второто обучение започваше с всички участници – общопрактикуващи лекари, медицински сестри и здравни медиатори, които заедно с 15 обучители и ключовите експерти споделяха наученото от първото обучение.

Програмата на втория семинар включва следните направления:

- Профилактична медицина – национални профилактични програми и профилактични програми, изпълнявани от общопрактикуващия лекар;
- Културни бариери и общуване с ромската общност, обреди и обичаи в контекста на съвременната медицина, народна медицина при ромите;
- Социално и психологично подпомагане на болни с увреждания и хронични заболявания;

- Семейно планиране и контрацепция, специфика на консултирането, интерактивни техники;
- Наркомания и зависимости, наследствени заболявания и профилактика;
- Ползване на медицинското оборудване, осигурено по проекта за Здравните центрове в ромските квартали.

Участниците работеха в отделни групи по следните теми:

Общопрактикуващи лекари и медицински сестри:

- Обучение в интерактивни техники за промоция на здравето със специален фокус върху ромската общност;
- Кратко обучение за ефективно ползване на медицинското оборудване, доставено в рамките на проекта; за медицинските сестри - информация за употребата, поддръжката и съхранението на оборудването

Здравни медиатори:

- Обучение в методи за подобряване на взаимното доверие между медицинските работници и представителите на ромската общност
- Обучение за работа с общности с различен етнически произход със специален фокус върху ромската общност

През третият ден всички участници отново работеха заедно и обсъждаха бъдещата си съвместна работа, планираха заедно конкретни дейности и техники, които да използват.

Семинарите за общопрактикуващите лекари и медицински сестри целяха да ги запознаят с ромската култура, история, традиции и културни бариери в общуването с тях, както и със специфичните ромски здравни проблеми и проблеми на здравното обслужване. Друга важна цел на обучението беше оптимизирането на съществуващите профилактични програми чрез подобряване на комуникативните им умения, работа в екип - чрез обучението им да работят с роми медиатори. По време на обучението общопрактикуващите лекари бяха информирани и по актуални теми на съвременното здравеопазване: наркомания и зависимости, полово предавани инфекции, наследствени заболявания, психично здраве.

С края на втория семинар приключиха лекционните часове и обучението за общопрактикуващи лекари и медицински сестри. В края на втория семинар инициирахме сформиранието на екипи (общопрактикуващ лекар, медицинска сестра и медиатор/и), които очакваме да работят в здравните центрове в ромските квартали.

Трети обучителен модул – за здравни медиатори:

Програмата на третия семинар включва лекции в областта на хигиената и заразно паразитни болести, профилактична медицина, психологично подпомагане. Основен фокус на семинара беше разясняване на ролята на ромските медиатори за подобряване здравните услуги. Подробно бяха обсъдени и разгледани дейностите, които медиаторите трябва да изпълняват в партньорство с представители на здравните и социалните служби, след като започнат работа. Модулът завърши с индивидуални интервюта, които 15-те обучители и ключовите експерти проведоха с бъдещите здравни медиатори.

ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЯТА - I – ОБУЧИТЕЛЕН МОДУЛ

От 15 до 18 Април в Асеновград се състоя I тренинг по изпълнение на проекта за участниците от градовете: Асеновград, Пловдив, Пазарджик и Хасково.

От 13 до 16 май в обучителен център Шумен се състоя първия модул обучение за участниците от градовете: Шумен, Силистра, Добрич, Ловеч, Лом и Видин.

От 20 до 23 май в обучителен център Стара Загора се състоя първия модул обучение за участниците от градовете: Стара Загора, Бургас, Ямбол, Казанлък, Дупница

През първия ден всички участници – общопрактикуващи лекари, медицински сестри, здравни медиатори, треньори и ключови експерти работиха заедно. Голям интерес предизвикаха още първите два модула посветени на ромските групи и религии и здравното състояние на ромите. Двата модула бяха представени под формата на лекции, с богата информация и статистика по проблематиката. Бяха раздадени редица допълнителни материали за ромската история, култура и групи. През втората част от деня чрез модула за комуникативните умения и изграждането на екипи целта на обучителите беше да се подпомогне сформирането на бъдещите екипи, които ще работят заедно, както и участниците да имат възможност да “изпробват” прилагането на интерактивни техники и методи на обучение.

През втория и третия ден планираните модули бяха проведени заедно и поотделно с трите групи с оглед на спецификата на тяхната работа. Поради факта, че треньорите – local experts – присъстваха през цялото време, участниците имаха възможност да работят и индивидуално с тях, да задават допълнително въпроси по теми, по които имат интерес. Дискусиите и индивидуалните консултации продължаваха и по време на почивките. Копия от презентациите, работни листове и допълнителни материали бяха раздавани в хода или в края на всяка обучителна сесия.

Основни дискусии:

- липсата на ваксини, които се предоставят безплатно от ХЕИ; това затруднява изключително много работата на общопрактикуващите лекари и би затруднил и работата на медиатора;
- ползването на медицинските центрове по места и процедурите на общините;
- ще се ползват ли с приоритет центровете от тези лекари и сестри, които успешно са завършили обучението – I и II модул;
- Липсата на здравни осигуровки и отпадането на хора от здравно-осигурителната система;
- Обсъждане на длъжностна характеристика на медиатора – гледна точка на лекари и медицински сестри и гледна точка на медиатора;
- Възможностите за назначаване на работа на медиаторите след приключване на проекта.

По време на обученията успешен практически опит представяха здравни медиатори и в трите обучителни центъра – медиатори от Кюстендил споделяха опита си в Асеновград, медиатори от гр. Завет и гр. Сеново в Шумен, а медиатори от Козлодуй - в Стара Загора. Този факт от една страна доказва на практика необходимостта от присъствието на медиатор, от друга обогати философията на проекта.

ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЯТА - II - ОБУЧИТЕЛЕН МОДУЛ

От 10 до 13 юни 2004 в Асеновград се състоя вторият обучителен модул на програмата за обучение на общопрактикуващи лекари, медицински сестри и здравни медиатори от градовете Асеновград, Пловдив, Пазарджик, Хасково.

От 17 до 20 юни в обучителен център Шумен се състоя вторият модул обучение за участниците от градовете: Шумен, Силистра, Добрич, Ловеч, Лом и Видин по изпълнение на проекта

От 23 до 27 юни в обучителен център Стара Загора се състоя вторият модул обучение за участниците от градовете: Стара Загора, Казанлък, Ямбол, Дупница и Бургас.

През първия ден до обяд всички участници – общопрактикуващи лекари, медицински сестри, здравни медиатори, тренъори и ключови експерти работиха заедно. Обучението започна с въведителна дискусия – “Запознаване с целите и задачите на семинара. Какво се случи между двата модула”? Основният проблем, който се обсъждаше, бе бъдещата работа на здравните медиатори.

Както сме посочили в програмата, изготвена и одобрена за II тренинг, обучението продължи с представяне на националните профилактични програми. Участниците бяха запознати с целите и задачите на профилактиката на туберкулозата, тютюнопушенето, сърдечно-съдовите заболявания и инвазивна кардиохирургия, профилактика на психичното здраве и суицидопрофилактика. Модулът беше представен в две части под формата на лекции, с богата информация и статистика по проблематиката. По време на представянето на националните профилактични програми медиаторите попълваха анкети, като след това обсъждаха отговорите си с медицинския персонал. Също лекарите, сестрите и медиаторите от всеки град работиха в екипи за изработване на предложения за съвместна работа по оптимизиране на профилактичните програми. Дискутирана бе поотделно ролята на всеки един участник в екипа.

През втората част от деня бяха сформирани 3 групи. Общопрактикуващите лекари и медицинските сестри се запознаха със спецификата на консултирането. В модула бяха включени няколко казуса, представени интерактивно от участниците. Това им даде възможност на практика да демонстрират досегашния си опит и придобитите нови умения, заложи в теоретичната част на сесията. На медиаторите бяха представени темите за семейно планиране, контрацепция, профилактика и лечение на полово предавани болести.

През втория ден планираните модули бяха проведени заедно и поотделно с трите групи с оглед на спецификата на тяхната работа. Беше поставен специален акцент на интерактивните техники и партньорства с институциите и НПО, история и култура на ромите, обреди и обичаи при ромите в контекста на съвременната медицина, проблемите с наследствените заболявания и националната програма за наследствени заболявания, предразположения и вродени аномалии, психологичното

подпомагане на болни с увреждания и хроничните заболявания, майчино и детско здравеопазване.

През третия ден беше изнесена общо за всички участници лекция за наркомании и зависимости, към която всички участници проявиха голям интерес. Запознати бяха и с националната програма за профилактика на наркоманиите. След изнасяне на лекцията, участниците работиха в екипи за предлагане на мерки за придобиване на устойчивост към предизвикателствата на дрогата. Във втората част на третия ден медиаторите бяха запознати с нормативните документи на съществуващата система за социално подпомагане, като бяха обсъждани и различни казуси. По същото време медицинския персонал беше запознат с народната медицина при ромите. В края на семинара бяха обсъждани актуални теми от семинара с всички участници.

По време на всички обучения тренъорите – local experts – присъстваха през цялото време. Според нас това дава уникалната възможност на участниците да бъдат консултирани по теми, които представляват за тях интерес индивидуално, което осигурява по-голямо качество на проведеното обучение. Копия от презентациите, лекциите и разяснителни материали по темите – закона за социално подпомагане, закон за семейни помощи за деца и правилник за прилагането му, наредба №5 на Министерството на труда и социалната политика, програма “Личен асистент” от националната програма ”От социални помощи към осигуряване на заетост”, методология за изготвяне на социален доклад бяха раздадени на медиаторите. Други допълнителни материали участниците получаваха в хода или в края на всяка обучителна сесия.

Основни дискусии:

- Възможностите за назначаване на работа за медиаторите;
- Проблемът с конфиденциалността за личната медицинска информация, до която медиаторите ще имат достъп;
- Ролята на медиатора при изпълнението на профилактичните програми от общопрактикуващите лекари.
- Въпросът за здравните осигуровки и отпадането на хора от здравно-осигурителната система;

По време на обученията на участниците бяха прожектирани и няколко филма на здравна и ромска тематика.

Консорциумът поръча изготвянето на филм за ролята на здравния медиатор “ПОСРЕДНИКЪТ”, който беше реализиран от Телевизия РОМА – Видин. Обученията бяха заснети от екип на Рома ТВ - Видин, бяха проведени интервюта с различните типове участници – здравни медиатори, общопрактикуващи лекари, медицински сектри и тренъори.

Общото заключение след II обучителни модули е, че участниците от различните населени места демонстрираха единен дух и задоволство, че работят заедно. Изграждането на екипи в различните градове е факт и там, където и другите

два компонента са се случили може да кажем ,че е налице реалния ефект от проекта (например община Силистра).

ПРОВЕЖДАНЕ НА ТРЕНГИТЕ - III ОБУЧИТЕЛЕН МОДУЛ - София

Допълнително обучение само за здравните медиатори

На 9 и 10 октомври в София беше проведено третото обучение, което беше предназначено за всички 50 здравни медиатори от 15 града.

Консорциумът предвиди допълнителен трети тренинг за здравни медиатори, тъй като иновационният характер на работата, която ще бъде извършвана от тях, изисква допълнително обучение. Този тренинг беше полезен за медиаторите, които имаха възможност да се опознаят, да споделят опит, да споделят ситуациите в техните градове, да създадат контакти за бъдеща съвместна работа. Чрез интерактивни методи и лекции бяха представени проблеми свързани с хигиената, заразно-паразитните заболявания, наследствените заболявания и тяхната профилактика, както и с психологичното подпомагане на болните с увреждания и хронично болните пациенти. Вторият ден беше посветен на профилактичните програми, изпълнявани от общопрактикуващите лекари.

След всички проведени обучения, участниците попълваха анонимни форми за оценка на работата на треньорите, програмите за обучения, материалите, организацията на обученията. Участниците дават висока оценка на обучителната програма

В края на първия ден от III тренинг всички медиатори получиха изготвения от екипа **“НАРЪЧНИК НА ЗДРАВНИЯ МЕДИАТОР”**. Като съзнаваме съществената роля на здравния медиатор за подобряване достъпа на ромите до здравеопазване и оптимизиране профилактичната медицина в ромските квартали, са включени материали свързани с:

- Социалното подпомагане;
- Права и задължения на пациента;
- Майчино и детско здравеопазване;
- Полово предавани инфекции и контрацепция;
- Адреси и Интернет страници на институции, НПО, чрез които медиаторите могат да имат достъп до широка информация относно различни проблеми свързани със здравеопазването;
- Контактна информация на всички обучаеми, експерти и организации, участвали в обученията;

След обучението се проведеха индивидуални интервюта с всеки един медиатор, преминал през трите обучителни модула. Ключовите експерти и част от обучителите се разделиха на четири комисии, които изпитваха здравните медиатори. Общото заключение на Консорциума е, че нивото на медиаторите е високо, здравните медиатори са усвоили необходимата информация и познания, за да започнат работа с медицински персонал. Познават в детайли здравно осигурителната система, правата и задълженията на пациента, както и Законите и наредбите свързани със социалното подпомагане. Комуникативните умения на повечето от медиаторите са изключително добри, те познават добре общността, сред която повечето от тях живеят. Имат информация за здравния, образователния и

социален статус на хората, които живеят в ромските квартали и махали на 15 града. Само трима от медиаторите не преминаха успешно интервюта. Консорциумът предложи на всеки един от тях да се яви на индивидуално събеседване, когато се чувстват подготвени. Консорциумът поема ангажимента да проведе ново интервю с тях дори и след приключване на проекта. Смятаме, че знанията и информацията на непрестанно изпитваните не са на необходимото ниво, за да получат сертификат и да започнат работа с медицински персонал. (прилагаме списък с имената на участниците, които не са получили сертификати).

На 11 октомври в Зала 7 на НДК се проведе заключителната среща по проекта. Участниците бяха над 160. Сред тях бяха общопрактикуващите лекари, медицински сестри и медиатори от 15-те града, които преминаха обученията, представители на МЗ, на МТСП, на НСЕДВ, на UNDP, представители на световната здравна организация, НПО от цялата страна, клоновете на международни мрежи като "Партньори България", "Лекари без граница", независими експерти, представители на общини от 15 места и др. След официалното откриване и приветствие от представител на министър Филиз Хюсменова, министър без портфейл и председател на НСЕДВ, се състоя премиерата на филмът "ПОСРЕДНИКЪТ". Във филма се представя функцията и ролята на здравния медиатор пред погледа на различни гледни точки – пациента, общината, държавната институция, участниците в обучението, треньорите, експертите.

Срещата продължи с конструктивна дискусия и представяне както на положителни, така и на отрицателни практики по отношение на бъдещата работа на здравните медиатори в екип с медицинския персонал. Беше представен вече работещия здравен център в Силистра от представител на работната група по проекта – д-р Друмев. В центъра вече работят обучените по проекта д-р Трифонов и д-р Думанов с техните медицински сестри. Предстои откриването на здравни центрове в Дупница, Казанлък, Асеновград, Шумен и др.

За жалост в някои от градовете има проблеми, за които споменахме в настоящия отчет. В Лом, въпреки че Лом е един от градовете, който е пропуснал сроковете за финансиране на изграждането на център по програмата, общината е поела ангажимент да осигури такъв център. В Ловеч, където здравните медиатори са с голям потенциал, обаче здравен център не се изгражда и трудностите за реализация на екип от общопрактикуващ лекар, медицинска сестра и медиатор са големи.

Медицинският персонал, който участваше в обученията, вече е започнал работа с медиаторите (те работят на доброволен принцип) и заедно ще обслужват ромското население в Лом. Дискусиите бяха съсредоточени върху търсене на различни възможности за осигуряване на работа за здравните медиатори. Предложиха се различни варианти – община Дупница ще осигури финансиране за здравните медиатори, други градове търсят възможности чрез финансиране на проекти от донорски организации. Общо е обаче становището на всички участници в заключителната среща, че здравния медиатор е ключова фигура в процеса на подобряване достъпа и здравословното състояние на ромите в България. Консорциумът поема моралния ангажимент да продължи да насърчава включването на здравните медиатори в системата на здравните услуги и ще работи за реализирането на тези кадри по места.

Срещата завърши с връчване на Удостоверения на участниците, които успешно завършиха обучителните програми по проекта, подписани от Министъра на здравеопазването и ръководителя на проекта.(прилагаме списъци с имената на участниците, които получиха Удостоверения).

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Позицията на здравния медиатор е нова за България, но тя е успешно въведена и е доказала своята ефективност в други страни. Ролята на здравния медиатор е както да спомага за подобряване достъпа на малцинствата и частност на ромското малцинство до здравните и социалните служби, така и да спомага за преодоляването на дискриминационните нагласи. Използван е опитът на румънската ромска организация "Романи Крист" и Министерството на здравеопазването на Румъния, представен на работна среща по здравните проблеми на ромите, проведена в Синая, Румъния, както и опитът на Холандския институт по здравеопазване. В Румъния длъжността на медиатора е призната като отделна професия и в момента работят 200 роми медиатори. В Холандия подобни функции изпълняват ethnic educators, които подпомагат здравното и социално обслужване на хора, принадлежащи към различни етноси. Тази практика се използва успешно и в Испания, Южна Франция, Финландия и други държави.

Консорциумът, съставен от Институт "Отворено общество" – София, Българска асоциация по семейно планиране, Фондация здравни проблеми на малцинствата, Балканска фондация за межкултурно образование и разбирателство "Дайвърсити" се надява, че въвеждането на здравния медиатор в системата на здравните и социалните услуги скоро ще бъде реалност и в България. Здравният медиатор е на практика социален работник, който помага на незапознатите със здравната система и системата за социално подпомагане да получат по-добър достъп до здравните и социалните служби.

Като представители на неправителствения сектор смятаме, че гарантирането и улесняването на достъпа до здравеопазване е от първостепенно значение за всички граждани на България. Това е част от правителствената политика в сферата на подобряване на достъпа на малцинствата до здравеопазване, както и приоритет в стратегията на Декадата за ромското включване 2005-2015. Консорциумът изготви предложение към МЗ да включи фигурата на здравния медиатор и неговата реализация в Здравната стратегия за етническите малцинства в неравностойно положение, която предстои да се изготви и приеме.

Консорциумът, съставен от Институт "Отворено общество" – София, Българска асоциация по семейно планиране, фондация здравни проблеми на малцинствата, Балканска фондация за межкултурно образование и разбирателство "Дайвърсити" ще продължи чрез дебати, срещи и дискусии да представя гледните точки както на държавните и общински институции, така и на НПО, независими експерти и международни организации относно фигурата на здравния медиатор с цел гарантиране на достъпа на малцинствата до здравеопазване.

